

“En acabar la novel·la, m’he adonat de la influència de Pous i Pagès”

Maria Àngels Bosch (Figueres, Alt Empordà, 1943), doctora en filologia catalana i estudiós de Josep Pous i Pagès, publica en Brau Edicions la seva primera novel·la, *Camí entre vinyes*.

—A finals del segle XIX, Elvira queda òrfena i és acollida pels avis de Besalú a contracor, però ben aviat aconseguirà anar-se’n a Barcelona. La novel·la és la història d’una noia que lluita contra el seu destí?

—És una noia que vol ser ella mateixa, trobar la pròpia identitat, cosa impossible perquè té un ressentiment molt profund contra els qui viuen al seu costat. No es pot trobar una independència si et sents un esclau. És una persona que pensa molt en ella mateixa perquè està convençuda que ningú més no ho fa. No té ni el respecte ni l’estimació de ningú, ni l’esperança ningú. El seu futur és una porta tancada. I Besalú és un poble molt tancat. No m’estranya que senti aquesta sensació.

—A més se li moren els pares i els avis que l’acullen no l’estimen.

—Com diu, una dona sense pare ni mare no és ningú.

—El segon protagonista, Fèlix Muntada, vinyater, apassionat del món del vi, també ha de lluitar molt.

—I tant! La lluita contra la fil·loxera va ser molt ferotge. Gràcies a la seva obstinació, s’enfronta al pare, que voldria que estudiés però finalment accepta que aquell noi faci el que vulgui. Aquest noi té una amista, que és la filla d’uns amics dels pares, Carola, i és el seu gran amor d’infantesa, però això no funcionarà perquè, quan se’n va a França, ella l’oblida. A la Carola no li agrada gaire escriure cartes i perd el contacte i, quan en Fèlix torna, ja la troba casada. Per tant arriba a Barcelona una mica penjat, sol, i fàcilment s’enamora d’Elvira, sense oblidar la Carola.

—Si en Fèlix i l’Elvira no semblaven destinats a casar-se, podem deduir que la vida és resignació?

—Al que la vida ens posa al davant. En Fèlix potser no té prou força per a lluitar per la seva vida sentimental. En principi estima l’Elvira, però això es deixata i apareixen altres persones que interessin més.



Maria Àngels Bosch publica en Brau Edicions la seva primera novel·la, *Camí entre vinyes*.

—Els homes són molt més grans que les seves dones.

—Perquè és una situació que m’agrada. Sempre m’agradaven els homes més grans que jo. És una cosa personal. M’ha sortit de l’ànima i no he fet res per canviar-ho. A més, una dona que, com l’Elvira, no té pare, busca en el seu estimat una mica el complement del pare que no hi és.

—Per què és tancat Besalú?

—Besalú és Garrotxa. No és convenient que ho digui una empordanesa. Figueres mirava cap a França, en contrast amb el tancament de Girona, de Banyoles, d’Olot, de Besalú... També estic una mica influïda per Pous i Pagès, que en té la culpa perquè situa el mas Fraginals en un indret de la Garrotxa. No diu el lloc precís però clarament és entre Besalú i Olot. A part que la meua mare tenia una autèntica aversió a la Garrotxa perquè el meu pare hi havia tingut una xicoteta i no li agradava pensar-hi. No, i perquè hi ha un contrast d’idees.

—Pous i Pagès també us encomana la idea de la recerca de la identitat personal?

—Sí, perquè, com els personatges de la novel·la, s’obstina a ser ell mateix. L’Elvira veu la *Casa de nines* d’Ibsen i la Nora li obre els ulls, li dona força per a continuar endavant, i l’agafa com un referent. Això també em ve de Pous i Pagès, del pòsit del pensament de Pous i Pagès, que va llegir Ralph Emerson i Herbert Spencer al moment que es publiquen aquí, 1906, 1905, dos homes que especifiquen puntualíssimament el “sigues tu mateix” i l’individu contra l’estat. Tot aquest sediment es diposita en el cervell i surt en els personatges. No me n’he adonat fins que la novel·la ha estat publicada.

—Hi ha un homenatge a Pous i Pagès en el nom del personatge Anselm Fraginals?

—Sí, però no té res a veure amb Jordi Fraginals. En canvi, l’estudiant de dret Pere Vilaplana és Pous i Pagès i el seu amic Ignasi Peguera, Pere Coromines. Em van sortir molt versemblants. Els dos personatges són una alternativa al llibertari Llibert. Desenganyats de l’anarquisme utòpic, evolucionaran cap al republicanisme.

Lluís Bonada